

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 1.2.2026

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Αναλφαβητισμός, η «ντροπή» του αιώνα μας

[...] Είναι σαφές ότι ο αναλφαβητισμός είναι καθαρά πρόβλημα που έχει σχέση με την παιδεία των πολιτών της χώρας μας. Ό,τι μπορεί να προσφέρει η παιδεία, το στερείται και ο αναλφάβητος και η κοινωνία μας.

Η άγνοια και η αδυναμία του να ενημερώνεται και να κρίνει, υπονομεύουν τα δικαιώματά του. Ευκολότερα, λοιπόν, μπορεί να γίνει θύμα εκμετάλλευσης. Διακατέχεται εξάλλου από ανασφάλεια, συμπλέγματα κατωτερότητας και συναντά τεράστιες δυσκολίες εύρεσης εργασίας.

Οι επιπτώσεις του αναλφαβητισμού, όμως, στον βαθμό που αφορούν σε ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού, επεκτείνονται και στην κοινωνία. Καθυστερεί η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας και η καθυστέρηση αυτή συνεπάγεται και άλλου είδους συνέπειες. Όταν η πνευματική αντίσταση των πολιτών είναι μειωμένη, εμφανίζονται ευκολότερα φαινόμενα δημαγωγίας και αυθαίρετης άσκησης της εξουσίας. Τα φαινόμενα αυτά πλήττουν, επομένως, τη δημοκρατία.

Ο αναλφαβητισμός εντείνει επίσης τις κοινωνικές ανισότητες. Έτσι, απειλεί την ισορροπία της κοινωνίας και τη συνοχή της. Μειώνει, όμως, και την ανταγωνιστική μας ικανότητα τόσο στον πολιτισμό, όσο και στην οικονομία. Αυτό έχει ως συνέπεια την οικονομική μας εξάρτηση από τις προηγμένες χώρες και την αδυναμία σύγκλισης του βιοτικού μας επιπέδου μ' αυτές.

Οι σοβαρές, λοιπόν, επιπτώσεις του αναλφαβητισμού επιβάλλουν την άμεση και οργανωμένη αντιμετώπισή του. Ο αγώνας κατά του αναλφαβητισμού πρέπει να είναι μια συλλογική διαδικασία συνειδητοποίησης, ενεργοποίησης, κινητοποίησης και απελευθέρωσης των ανθρώπων και γι' αυτό δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα αυτών που αφορά άμεσα: των ίδιων των αναλφάβητων. Η Πολιτεία, όμως, κυρίως, οφείλει να προσφέρει βοήθεια και πρόσθετες παροχές στους αναλφάβητους για να μπορούν να μάθουν, έστω και σε μεγάλη ηλικία, τα γράμματα που οι δυσκολίες της ζωής δεν τους επέτρεψαν να μάθουν όταν ήταν νέοι.

Από τον ημερήσιο Τύπο

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η φυλή των αναλφάβητων που δεν μπόρεσε να ψηφίσει

**Στα απομακρυσμένα χωριά της Ινδονησίας οι κάτοικοι δεν μπόρεσαν να ψηφίσουν
γιατί είναι αναλφάβητοι**

Στις 17 Απριλίου περίπου 190 εκ. πολίτες της Ινδονησίας είχαν το δικαίωμα να ψηφίσουν και να λάβουν μέρος σε μια από τις πιο περίπλοκες εκλογικές διαδικασίες στην ιστορία. Αυτό το δικαίωμα δεν μπορούσαν να το ασκήσουν οι αναλφάβητες κοινότητες που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές του αρχιπελάγους, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι άνθρωποι αυτών των φυλών δεν κατανοούν τη σπουδαιότητα της εκλογικής διαδικασίας και δεν επιθυμούν να συμμετέχουν σε αυτήν.

«Σκέφτομαι ότι θέλω να πάρω μέρος σε όλο αυτό. Θέλω να ψηφίσω. Μακάρι να ερχόταν κάποιος μαζί μου και να μου έδειχνε πώς». Τα περισσότερα απομακρυσμένα χωριά στο Βόρνεο δεν είχαν ποτέ σχολείο, με αποτέλεσμα το σύνολο των κατοίκων να είναι αναλφάβητοι.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

Στα περισσότερα από αυτά τα χωριά δεν υπάρχει καν ηλεκτρισμός, ενώ ο μόνος τρόπος για να φτάσει κανείς εκεί είναι με δίκυκλο όχημα που θα μπορεί να διασχίσει τις ατέλειωτες ξύλινες γέφυρες. Αν μπορούσαν να ψηφίσουν, όμως, αυτοί οι άνθρωποι τι θα ζητούσαν από τον ηγέτη τους;

«Εξέλιξη», απαντούν σχεδόν ομόφωνα, παρά τον αναλφαβητισμό τους. Οι περισσότεροι ονειρεύονται τη ζωή στις μεγαλουπόλεις με τις ανέσεις της και τις δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει στα παιδιά τους, την παιδεία, την οικονομική άνεση, ένα καλύτερο μέλλον...

Πηγή: www.lifo.gr, 22.4.2019

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. Ποιες είναι οι επιπτώσεις του αναλφαβητισμού στην κοινωνία και τι πρέπει να γίνει για την αντιμετώπισή του; Να αποδώσετε τα αντίστοιχα νοήματα του **κειμένου 1** περιληπτικά σε 70-90 λέξεις.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Στο **κείμενο 1** κυριαρχεί η χρήση των ρημάτων σε οριστική έγκλιση. Να βρείτε ένα (1) συγκεκριμένο απόσπασμα και να εξηγήσετε τι πετυχαίνει ο συντάκτης σε αυτό με τη χρήση της οριστικής έγκλισης.

Μονάδες 7

B1. β) Να βρείτε τα δομικά μέρη (μον. 3) και τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσει (μον. 5) ο συντάκτης του **κειμένου 1** την 3^η παράγραφο («Οι επιπτώσεις του αναλφαβητισμού... επομένως, τη δημοκρατία»). Τι θέλει να πετύχει, κατά τη γνώμη σας, με τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης; (μον. 5)

Μονάδες 13

B2. «Σκέφτομαι ότι θέλω να πάρω μέρος σε όλο αυτό. Θέλω να ψηφίσω. Μακάρι να ερχόταν κάποιος μαζί μου και να μου έδειχνε πώς».

Στο απόσπασμα αυτό από το **κείμενο 2**, ο κάτοικος του χωριού εκφράζει την επιθυμία (θέλω να...) αλλά και την ευχή του για κάτι που γνωρίζει ότι στην πραγματικότητα είναι αδύνατο να συμβεί (Μακάρι να ερχόταν...και να μου έδειχνε..). Να ξαναγράψετε το απόσπασμα που σας δόθηκε, αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες φράσεις με έντονη γραφή με άλλες λέξεις ή φράσεις που να δηλώνουν **υποχρέωση**.

Μονάδες 5

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

B3. Ο συντάκτης του κειμένου 2 επιδιώκει να επικοινωνήσει με τον αναγνώστη για το ζήτημα του αναλφαριθμητισμού. Να μελετήσετε τα εκφραστικά μέσα που ακολουθούν, ώστε να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

α) Γιατί επέλεξε να μεταφέρει σε ευθύ λόγο («Σκέφτομαι ότι θέλω να πάρω μέρος σε όλο αυτό. Θέλω να ψηφίσω. Μακάρι να ερχόταν κάποιος μαζί μου και να μου έδειχνε πώς») τις απόψεις των κατοίκων στη 2^η παράγραφο; (μονάδες 5)

β) Τι πετυχαίνει ο συντάκτης με τη χρήση του ερωτηματικού λόγου («Αν μπορούσαν να ψηφίσουν, όμως, αυτοί οι άνθρωποι τι θα ζητούσαν από τον ηγέτη τους;») στην 3^η παράγραφο; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Με βάση τα νοήματα του κειμένου 2, τι θα ζητούσαν από τον ηγέτη τους οι άνθρωποι των απομακρυσμένων χωριών της Ινδονησίας, αν μπορούσαν να ψηφίσουν; Τι ονειρεύονται για το μέλλον; Ποιον προβληματισμό σας γεννά το γεγονός ότι τα αιτήματα αυτών των ανθρώπων διατυπώνονται το 2019; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας σε 100-120 λέξεις.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η ερευνητική εργασία που ανέλαβε η τάξη σας έχει ως θέμα τον αναλφάβητο και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά στη ζωή. Να στηριχτείτε και στις πληροφορίες των κειμένων που διαβάσατε και να αναλύσετε μέσα στην τάξη τις απόψεις σας για το ζήτημα αυτό σε 300-350 λέξεις.

Μονάδες 30